Handreiking meldplicht datalekken in de eerstelijns zorg

Deel 3: Overzicht cases datalekken (juli 2017)

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
	A) PERSOONSVERWISSELINGEN			
1.	Een brief met daarin patiëntgegevens wordt naar een verkeerd adres gestuurd. De brief wordt ongeopend retour ontvangen.	Er is geen sprake van een datalek omdat er geen gegevens verloren zijn gegaan en ook redelijkerwijs valt uit te sluiten dat er persoonsgegevens onrechtmatig zijn verwerkt (lees: ingezien door een onbevoegde).	• Dit hoeft niet gemeld te worden aan de AP. • Dit hoeft ook niet gemeld te worden aan de patiënt.	• Herzien procedure voor omgang met patiëntgegevens. • Eventueel, bij recidive, disciplinaire maatregel treffen.
2.	Een tweedelijnszorginstelling stuurt na een consult met een patiënt de elektronische specialistenbrief met daarin NAW- en medisch inhoudelijke gegevens naar de verkeerde huisarts. Deze huisarts merkt op dat de patiënt niet bekend is in de praktijk.	Er is sprake van een datalek. De huisarts die de brief heeft ontvangen heeft geen behandelrelatie met de patiënt en is daarom niet bevoegd om de gegevens in te zien.	• De huisarts meldt aan de tweedelijnszorginstelling dat er informatie ontvangen is die gaat over een patiënt die niet bekend is in de praktijk. • De tweedelijnszorginstelling meldt het datalek aan de AP,	• Nee, het betreft de constatering van een datalek bij een externe partij.

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
			maar niet aan de patiënt gezien het beroepsgeheim[12].	
3.	Een patiënt vraagt de huisarts om een afschrift van zijn/ haar medische dossier. De huisarts print het dossier en geeft het in een envelop aan de patiënt mee. De patiënt merkt bij thuiskomst dat de envelop het dossier van een andere patiënt bevat en meldt dit aan de huisarts.	Er is sprake van een datalek omdat gevoelige (medische) gegevens door een onbevoegde zijn ingezien.	• De huisarts zorgt ervoor dat de envelop met patiëntgegevens weer terug komt naar de praktijk. • De huisarts meldt aan de AP. omdat persoonsgegevens van gevoelige aard zijn gelekt (gezondheidsgegevens), waardoor sprake is van een aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens (art. 34a, lid 1 Wbp). • De huisarts meldt aan de betrokkene (patiënt) omdat gegevens van gevoelige aard zijn gelekt, waardoor het	• Bijhouden van overzicht van incidenten.

[1] Antwoord van AP op een vergelijkbare casus: als de onjuiste ontvanger een tuchtrechtelijk afdwingbaar beroepsgeheim heeft (bijvoorbeeld medisch beroepsgeheim) en de gegevens retourneert of vernietigt, dan hoeft de betrokkene niet te worden geïnformeerd.

[2] Ook arts-assistenten, coassistenten en praktijkassistentes hebben een afgeleid beroepsgeheim (GS Bijzondere overeenkomsten, art. 7:457 BW, aant. 3).

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
			datalek waarschijnlijk ongunstige gevolgen zal hebben voor de persoonlijke levenssfeer van de patiënt (art. 34a, lid 2 Wbp).	
4.	Bij de bezorging van medicijnen heeft een patiënt per ongeluk ook medicijnen ontvangen met een etiket met persoonsgegevens van een andere patiënt.	Dit is een datalek, patiëntgegevens met vertrouwelijke informatie zijn onder ogen gekomen van een onbevoegd persoon.	• De apotheker maakt melding aan de AP. • De apotheker informeert de betrokken patiënt dat de informatie op het etiket onder ogen is gekomen van een andere patiënt.	• Bijhouden van een overzicht van incidenten. • Evalueren procedure voor bezorging geneesmiddelen.
5.	Een patiënt heeft geneesmiddelen opgehaald bij de apotheek met een eerste uitgifte gesprek. Bij de afgifte van documentatie over het middel en het gebruik ervan, zat ook een aanvraag voor een medicatie-overzicht van een andere patiënt door een andere apotheek .Op deze aanvraag staan NAW-gegevens en de naam van de andere apotheek, maar geen BSN.	Ja, dit is een datalek. Een onbevoegd persoon heeft persoonsgegevens van derden ingezien.	• Deze situatie hoeft niet gemeld te worden aan de AP of aan de patiënt. Het betreft alleen de NAW-gegevens en de naam van een andere apotheek, dus geen gevoelige (patiënt)gegevens, zoals omschreven in voetnoot 10 van de Toelichting.	• Gebruik maken van gescheiden printers.
6.	Per abuis wordt op de centrale printer van een andere locatie van de huisartsenpost een afdruk gemaakt, die informatie van een medewerker over zijn/haar functioneren, gedrag en/of competenties bevat. Let wel, hier staan geen financiële gegevens in vermeld.	Er is sprake van een datalek. Er kan niet redelijkerwijs worden uitgesloten dat de persoonsgegevens op de afdruk zijn ingezien door derden.	• De gelekte gegevens zijn niet van gevoelige aard (bv. medisch of financieel), zoals expliciet omschreven in voetnoot 10 van de Toelichting. De huisartsenpost hoeft geen melding te doen bij de AP of bij de betrokken medewerker.	• Gebruik maken van gescheiden printers.

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
. 7.	Een huisarts in een gezondheidscentrum krijgt een brief te zien van een patiënt die in verblijft in een asielzoekerscentrum waarin identificatienummers, naam, land van herkomst en een advies van IND van drie andere bewoners van het AZC staan vermeld.	Er is sprake van een datalek, maar niet aan de kant van de huisarts of het gezondheidscentrum in dit voorbeeld.	• De huisarts of het gezondheidscentrum maakt melding van het geconstateerde datalek bij het COA. • Het COA meldt het datalek aan de AP. • Het COA informeert de betrokkenen.	• Nee, het betrof de constatering van een datalek bij een externe partij.
	B) ONBEVEILIGDE GEGEVENSUITWISSELING			
8.	Huisarts wil via WhatsApp een foto met patiëntgegevens sturen aan een collega, maar stuurt de gegevens per ongeluk naar een ander (privé) contact uit zijn telefoon die niets met de patiënt te maken heeft.	Dit is een datalek. Dit is een onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens omdat er hoogstwaarschijnlijk sprake is van kennisneming door een onbevoegde.	• De huisarts meldt aan de AP omdat persoonsgegevens van gevoelige aard zijn gelekt (gezondheidsgegevens). • De huisarts meldt aan de betrokkene (patiënt) omdat gegevens van gevoelige aard zijn gelekt.	• Besluit/advies om niet langer WhatsApp te gebruiken om patiëntgegevens met collegae uit te wisselen, maar te kiezen voor een separate messenger voor zakelijke contacten. Kies bij voorkeur een app die voldoet aan maximale eisen rond veilig zenden, inclusief voorkomen van sturen naar een verkeerd adres.
9.	Een medewerker van een zorggroep heeft medische gegevens via onbeveiligde e-mail uitgewisseld met een patiënt die geen	Onderzocht moet worden of het redelijkerwijs valt uit te sluiten dat de gevoelige gegevens	• De zorggroep meldt aan de AP, want er zijn gegevens van gevoelige aard gelekt, waardoor sprake is van (een aanzienlijke	• Besluit/advies om geen onbeveiligde e-mail of fax meer gebruiken om patiëntgegevens uit te

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
	gebruik wenst te maken van het zorgportaal.	onrechtmatig zijn verwerkt. Als dat niet kan worden uitgesloten, is sprake van een datalek.	kans op) ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van de verwerkte gegevens. • De zorggroep meldt aan de betrokkene omdat er gegevens van gevoelige aard zijn gelekt en die gegevens niet versleuteld waren.	wisselen, maar te kiezen voor een goed beveiligd alternatief.
10.	Een apotheker ontvangt van een ziekenhuis alle ontslagfaxen die bestemd zijn voor een apotheekgroep. Na meerdere keren aan de bel te hebben getrokken bij het ziekenhuis, zowel telefonisch als per mail, neem het aantal af, maar stopt het niet.	Dit is een datalek. Het betreft hier twee aspecten: (1) Verzending van gevoelige gegevens via de fax en (2) inzicht in gegevens van patiënten waar de apotheek geen behandelrelatie mee heeft.	• De apotheker meldt het geconstateerde datalek bij het ziekenhuis. • Het ziekenhuis moet melding maken van het datalek bij de AP • Het ziekenhuis moet het datalek melden bij de betrokken patiënten.	• Nee, het betrof de constatering van een datalek bij een externe partij. • Indien het niet stopt, kan dit gemeld worden bij de AP.
	C) VERLIES, ONTVREEMDING			
11.	Een gezondheidscentrum (met huisartsen, fysiotherapeuten, e.d.) krijgt te maken met een hack waarbij e-mail adressen en wachtwoorden zijn ontvreemd die patiënten gebruiken om in te loggen in het patiëntenportaal van het gezondheidscentrum (bijvoorbeeld om afspraken in te maken).	Dit is een datalek omdat niet redelijkerwijs valt uit te sluiten dat er persoonsgegevens onrechtmatig zijn verwerkt.	• Het gezondheidscentrum meldt dit bij de AP (Beleidsregels, p. 25). • Het gezondheidscentrum meldt dit bij de betrokken patiënten.	• De leverancier van het IT-systeem informeren en opdracht geven om het lek te dichten.. • Patiënten instrueren dat zij direct hun wachtwoorden moeten wijzigen.
12.	Er is een laptop gestolen uit een gezondheidscentrum. De laptop bevat gevoelige gegevens over gezondheid,	Er is sprake van een datalek. Onrechtmatige verwerking van	• Het gezondheidscentrum meldt aan de AP omdat persoonsgegevens van	• Naar aanleiding van dit incident de overige

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
	welzijn en andere persoonsgegevens van meer dan 500 patiënten. De laptop is beveiligd met een wachtwoord. De patiëntgegevens op de laptop zijn niet versleuteld. Er is wel een back-up aanwezig van de gegevens.	persoonsgegevens valt in dit voorbeeld niet uit te sluiten omdat de gegevens niet waren versleuteld.	gevoelige aard zijn gelekt (gezondheidsgegevens). • Het gezondheidscentrum meldt aan de betrokken patiënten omdat gegevens van gevoelige aard zijn gelekt.	laptops adequaat versleutelen. • Realiseer een back-up voor alle laptops in gebruik. Diefstal van een, al dan niet versleutelde, laptop met patiëntgegevens waarvan geen back-up aanwezig is, vormt ook een datalek omdat persoonsgegevens verloren zijn gegaan. • Toepassen van 'Remote Wiping'[3], zodat gegevens op afstand verwijderd kunnen worden.
13.	Een tas met daarin een laptop en papieren patiëntendossiers, afkomstig van drie huisartsenpraktijken, zijn uit de auto van een wijkverpleegkundige gestolen. De laptop was voorzien van een toegangscode waardoor deze gegevens afgeschermd waren, maar niet versleuteld. De wijkverpleegkundige en de huisartsenpraktijken werken in een keten-	Dit is een datalek. Onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens (kennisneming door onbevoegden) valt redelijkerwijs niet uit te sluiten. Bovendien zijn er met de diefstal van de	• De zorggroep (die hier als "Verantwoordelijke" voor de persoonsgegevens wordt beschouwd) heeft drie meldingen gedaan bij de AP namens de drie huisartspraktijken. • De zorggroep heeft de drie praktijken voorzien van de	• De gestolen laptop van Apple via iTunes store onklaar maken. • De overige laptops in gebruik adequaat versleutelen. • Stimuleren van gebruik van de beveiligde

[3] 'Remote Wiping': het op afstand wissen van gegevens die op een apparaat staan. Dit heeft alleen kans van slagen als de functie vooraf geactiveerd is en tijdig in gang wordt gezet, zodat onbevoegde geen inzage hebben gehad. (Beleidsregels voor toepassing van artikel 34a van de Wbp, 2015, p. 38)

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
	samenwerkingsverband in het kader van het zorgprogramma ouderenzorg. De papieren dossiers die zijn gestolen hebben betrekking op deze patiëntengroep.	papieren dossiers en mogelijk ook met de laptop waarschijnlijk persoonsgegevens verloren zijn gegaan.	namen van de betrokken patiënten. • De drie praktijken hebben dezelfde dag alle patiënten eenduidig geïnformeerd.	digitale gegevens-uitwisseling via KIS. • Laten uitvoeren van een risico-inventarisatie. • De casus delen met de leverancier van het KIS voor trainingsdoeleinden.
14.	Een waarnemend huisarts is verwikkeld in een juridische procedure met een huisartsenpost en heeft een aantal printscreens met daarop patiëntgegevens gemaakt t.b.v. zijn/haar pleidooi.	Het is op voorhand niet duidelijk of hier sprake is van een datalek. Er is bijvoorbeeld geen sprake van een datalek wanneer de printscreens uitsluitend zijn ingezien door de advocaat van de waarnemend huisarts. Wanneer anderen hier inzage in hebben gehad kan wel sprake zijn van een datalek door kennisneming door onbevoegden.	Indien er sprake is van een datalek: • Moet de eigen huisarts van de patiënt melding maken bij de HAP. • De HAP meldt bij de AP. • De HAP informeert de betrokken patiënten.	• Nee, patiëntgegevens in dit voorbeeld zijn moedwillig vergaard en gedeeld.
15.	Er zijn gegevens gelekt over medische en psychosociale hulpvragen die minderjarigen buiten medeweten van hun ouders hebben gedaan aan de huisarts.	Dit is een datalek omdat niet redelijkerwijs valt uit te sluiten dat persoonsgegevens zijn ingezien door onbevoegden.	• De huisarts meldt het datalek aan de AP. • De melding aan de betrokkenen mag achterwege worden gelaten met een beroep op artikel 43, onder e, Wbp. Reden is dat de ouders door de	• Evaluatie van procedures voor omgang met hulpvragen van minderjarigen. • Laten uitvoeren van een risico-inventarisatie.

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
			melding op de hoogte zouden kunnen raken van de hulpvraag van hun kind.	
	D) SAMENWERKINGSVERBANDEN			
16.	Alle apotheken en huisartsen in een regio zijn aangesloten op 1 cluster. Binnen dit cluster hebben de apothekers en huisartsen gekozen om de patiëntendossiers open te zetten voor inzage door alle aangesloten zorgverleners. Zonder de patiënten vooraf op de hoogte te stellen of de inzage te beperken tot een groep van zorgaanbieders. Een patiënt zegt hiervan niet vooraf op de hoogte te zijn gesteld. Binnen cluster worden niet alle raadplegingen gelogd volgens de NEN7513.	Er is hier sprake van een datalek, omdat niet kan worden uitgesloten dat een zorgverlener inzage heeft gehad in een dossier van een patiënt met wie geen behandelrelatie bestaat (omdat dit niet te controleren is als er niet gelogd wordt).	• Zolang geen van de zorgverleners een dossier opent van een patiënt met wie geen behandelrelatie is, is geen melding aan de AP of aan patiënten nodig. Als dit wel gebeurt is, dient u dit wel aan hen te melden.	• De beschreven situatie vormt tevens een beveiligingsrisico dat moet worden opgelost. • Laten uitvoeren van een risico-inventarisatie. • Loggen van alle dossier-raadplegingen. • Uitvraag toestemming patiënten voor gegevensuitwisseling. • Inzetten op beveiligde gegevensuitwisseling, zoals via het LSP.
17.	Een spreadsheet met gegevens van patiënten in een ketenzorgprogramma is tijdelijk openbaar beschikbaar geweest op de website van een huisartsenpraktijk die is aangesloten bij de zorggroep. De patiëntgegevens stonden op een achterliggend tabblad dat bij het publiceren van het document op de website over het hoofd is gezien.	Dit is een datalek als de gegevens herleidbaar zijn naar de patiënt (d.m.v. naam, BSN, postcode, etc.). Onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens (kennisneming door onbevoegden) is redelijkerwijs niet uit te	• De huisartsenpraktijk informeert de zorggroep over het opgetreden datalek. • De zorggroep maakt melding bij de AP. • De zorggroep informeert de betrokken patiënten.	• De zorggroep informeert de aangesloten huisartsen en andere gecontracteerde zorgverleners over dit voorval. • De zorggroep biedt een cursus aan om procedures over de

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
		sluiten. Lekken in geval van pseudonimisering [4](gegevens zijn in geen geval herleidbaar) is dit geen datalek.		omgang met patiëntgegevens in de ketenzorg onder de aandacht te brengen.
18.	Bij controle van logging-gegevens blijkt dat een waarnemend huisarts inzage heeft gehad in een dossier van een patiënt die geen contact heeft gehad met de praktijk in de periode van waarneming. Hierdoor was er geen sprake van een waarneemsituatie.	Dit is geen datalek omdat er geen beveiligingsincident heeft plaatsgevonden; waarnemend huisarts heeft toegang gekregen van de huisarts.	• Dit hoeft niet gemeld te worden aan de AP. • Dit hoeft ook niet gemeld te worden aan de patiënt.	• De huisarts spreekt de waarnemer aan op diens gedrag. • Proces voor disciplinaire maatregel inregelen, zodat deze gevolgd kan worden bij het niet naleven van de regels.[5] • De patiënt inzage geven in de raadpleging van zijn dossier.
19.	Een medewerker van het schoonmaakbedrijf dat is gecontracteerd door een huisartsenpost is bij de werkzaamheden alleen (zonder andere aanwezigen) in een ruimte geweest waar een computerscherm met een deel van een patiëntendossier openstond.	Dit is een datalek. Onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens (kennisneming door onbevoegden) valt redelijkerwijs niet uit te sluiten.	• De HAP meldt aan de AP, want er valt niet uit te sluiten dat gegevens van gevoelige aard zijn ingezien door een onbevoegde. • De HAP meldt aan de betrokkene.	• Instrueren van zorgverleners op de HAP over het belang van vergrendelen bij vertrek. • Aanpassen PC instellingen automatisch afmelden. • Een geheimhoudings-clausule opnemen in de

[4] het verwerken van persoonsgegevens op zodanige wijze dat de persoonsgegevens niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt, mits deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld (AVG Verordening 2016/679)

[5] Zie voorbeeld "Als ziekenhuispersoneel gebruik maakt van het wachtwoord van een arts…." op pagina 26 van Beleidsregels AP (Autoriteit Persoonsgegevens, 2015)

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
				overeenkomst met het schoonmaakbedrijf.
	E) ICT - GERELATEERD			
20.	Een ICT-leverancier meldt een huisarts dat er uit voorzorg een update zal worden gedaan van de Wifi router in de praktijk, zodat deze qua beveiliging weer helemaal up-to-date is.	Er is geen sprake van een datalek.	• Er is geen sprake van uitlekken van gegevens, dus hoeft er niets gemeld te worden aan de AP of patiënten.	• Nee, er is geen sprake van een incident of lek, maar van regulier onderhoud. • Tip: zorg ten alle tijden voor een bewerkersovereenkomst met uw ICT-leverancier. Zie bijvoorbeeld de modelovereenkomst van NVZ.
21.	Een ICT-leverancier van een informatiesysteem meldt een huisarts dat door een onvolkomenheid in de beveiliging van hun systemen derden gedurende een korte periode, bijvoorbeeld 12 uur, potentieel inzage hebben gehad in de patiëntgegevens.	Er is sprake van een datalek gedurende een zekere periode. Kennisneming door onbevoegden kan redelijkerwijs niet meer worden uitgesloten.	• De huisarts meldt aan de AP, want hier is sprake van 'gevoelige gegevens' en verlies van controle daarover. • De huisarts maakt vooralsnog geen melding van het incident aan zijn patiënten, tenzij de AP hier anders over oordeelt. Zwaarwegende reden in deze kwestie lijkt dat er geen concrete aanwijzing is voor feitelijke inzage door een onbevoegde. Door geen melding te maken aan betrokkenen kan onnodige	• Verhelpen van het beveiligingslek. • Aankaarten probleem bij gebruikersvereniging. • Controleren via de logbestanden. • In de bewerkers-overeenkomst - tussen de ICT-leverancier (bewerker) en de huisarts (verantwoordelijke) – kan worden opgenomen wie van beide partijen aan de AP meldt.

Casusnr.	Korte beschrijving (mogelijke) gebeurtenis	Is er sprake van een datalek?	Melden aan AP/ patiënt en zo ja; wie meldt aan wie?	Mogelijke maatregelen/ verbeteracties?
			onrust onder een grote groep patiënten worden voorkomen. Dit zal van geval tot geval verschillen.	
22.	Een ICT leverancier weigert om de door de koepels aanbevolen bewerkersovereenkomst te tekenen. Zij geven aan niet te kunnen tekenen voor de paragraaf die is toegevoegd in het kader van de meldplicht datalekken.	Dit is vooralsnog geen datalek, maar een beveiligingsrisico.	• Er is geen sprake van uitlekken van gegevens, dus hoeft er niets gemeld te worden aan de AP of patiënten.	• De beschreven situatie vormt wel een beveiligingsrisico dat moet worden opgelost. • Aankaarten probleem bij gebruikersvereniging.
23.	Een huisarts is zijn UZI-pas kwijtgeraakt.	Dit is vooralsnog geen datalek, maar een beveiligingsincident.	• Indien aangetoond kan worden dat er geen onrechtmatige toegang heeft plaatsgevonden (bv door de logging te bekijken) dan is er geen sprake van uitlekken van gegevens, dus hoeft er niets gemeld te worden aan de AP of patiënten.	• Blokkeren van verloren UZI-pas.

Volgvel met wijzigingen

Versie	Datum	Gewijzigd
1.1	13 januari 2017	Casus 16, Korte beschrijving is aangepast, o.a. toegevoegd dat logging niet volgens de NEN7513 plaatsvindt. Casus 16, Mogelijke oplossing aangepast: De beschreven situatie vormt ~~niet per se een datalek, maar wel een~~ tevens een beveiligingsrisico dat moet worden opgelost.
1.2	3 juli 2017	Op basis van commentaar uit het veld en gezamenlijk overleg tussen de brancheorganisaties, is de handreiking herzien. Hierbij zijn de volgende cases aangescherpt en/of aangepast: - Casus 2: dit hoeft niet gemeld te worden aan de patiënt; op basis van een antwoord van AP op een vergelijkbare casus. - Casus 4 en 5: de toelichting bij 'Is er sprake van een datalek?' aangescherpt; de behandelrelatie heeft geen invloed, dus aangepast naar een onbevoegd persoon. - Casus 6: het voorbeeld is ruimer opgesteld, zodat dit beter tot zijn recht komt en beter aansluit op de vele praktijkvoorbeelden. Hierbij is wel benadrukt dat dit voorbeeld niet geldt bij gevoelige gegevens, zoals financieel. - Casus 9: het voorbeeld aangescherpt met medische/gevoelige gegevens, anders zou dit voorbeeld volledig correct zijn. - Casus 10: de toelichting bij 'Mogelijke maatregel/verbeteracties?' aangescherpt; "indien het niet stopt, kan dit gemeld worden bij de AP". - Casus 17: de toelichting bij 'Is er sprake van een datalek?' aangescherpt; In geval van pseudonimisering (gegevens zijn niet direct herleidbaar) is dit geen datalek. - Casus 18: aangepast naar "Dit is <u>geen</u> datalek omdat er geen beveiligingincident heeft plaatsgevonden; waarnemend huisarts heeft toegang gekregen van de huisarts. Op basis hiervan hoeft dit <u>niet</u> gemeld te worden aan de AP en patiënt. Tevens twee mogelijke maatregelen toegevoegd: (1) "Proces voor disciplinaire maatregel inregelen, zodat deze gevolgd kan worden bij het niet naleven van de regels" incl. verwijzing naar een voorbeeld van de AP en (2) "De patiënt inzage geven in de raadpleging van zijn dossier". - Casus 20: een mogelijke maatregel toegevoegd: "Zorg ervoor dat een bewerkersovereenkomst aanwezig is met de ICT-leverancier. Zie bijvoorbeeld de modelovereenkomst van NVZ." - Casus 22: tekst aangescherpt: een beveiligingsrisico i.p.v. een incident.